

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIX.

V Ljubljani 5. velikega travna 1876.

List 18.

Rimske katakombe in zakramenti sv. katoliške cerkve.

(Dalje.)

4. Naj več spominkov v teh podzemeljskih pokopališih pa je, ki nam kažejo vero prvih kristjanov o zakramentu sv. Rešnjega Telesa. To je tudi naravno, ker ta presv. zakrament je središče, okoli kterega se suče vse duhovno življenje katoliškega kristjana; enak je svitlemu solncu, ki s svojimi žarki razsvetljuje in oživlja vse druge ss. zakramente. Zato je tudi lahko umeti, da se v vsakem pokopališu nahaja več podob ali napisov, ki so prvim kristjanom zaznamovali pričujočnost Jezusovo v zakramentu presv. Rešnjega Telesa. Naj večkrat nahajamo ribo. Da je riba prvim kristjanom pomenjala Jezusa, je nedvomljivo. Nekteri izpeljujejo to od one ribe, katero je bil mladi Tobija iz vode na angeljevo povelje potegnil. Z njenim žolcem je odperl očetu oči, njeno meso pa je služilo v hrano. To pomenja dva ss. zakramenta, sv. kerst in sv. Rešnje Telo; prvi nam odpre dušne oči, ker nam dá duhovno življenje, drugi pa živi našo dušo v večno življenje. Drugi izpeljujejo njen pomen iz Sibilskih knjig, iz prerokovanja o Mesiju, kjer se začne vsaka verstica s čerko gerske besede riba. Za kristjane pa je imela gerska beseda riba še poseben pomen. Njene čerke so začetnice besed, ki zapopadejo v sebi vso vero katoliškega kristjana, namreč: „Jezus Kristus sin Božji, Odrešenik“. Riba je bila tedaj prvim kristjanom znamenje vere v Jezusa našega Odrešenika in Zveličarja.

Druga podoba Jezusa v zakramentu presv. Rešnjega Telesa je kruh, ali posamezni mali hlebčki, ki so navadno na verhu prekrizani, ali so pa v posodah, po več njih skupaj. Nektarekrati se pa nahaja tudi riba med kruhi.

V pokopališu sv. Lucine ste dve lepi podobi, ki nam kažeta Jezusovo pričujočnost pod podobo kruha in vina. Živa riba plava po vodi, na herbtu ima pa posodo s peterimi kruhi in kupico z rudečim vinom. V tej podobi je vera prvih kristjanov o zakramentu presv. Rešnjega Telesa popolno zaznamovana, namreč, kruh in vino se spremeni v živo ribo, t. j. v pravo živo telo Jezusa Kristusa. Druga podoba je tej enaka. V tako imenovani „kapeli sv. zakramenta“ v Kalikstovem pokopališu imamo zopet drugo podobo, ki nam jasno kaže, da so kristjani v prvih stoletjih verovali, da se med daritvijo sv. maše spremeni kruh v presv. Telo Jezusovo; kaže nam pa tudi, da se je spremenjeni kruh delil vernim kot sv. Obhajilo. Na trinogati mizi so trije kruhi in med njimi riba. Zraven mize pa je sedem

posod s kruhi. Miza nam kaže altar, tedaj se je kruh spremenil na altarju, toraj med presveto daritvijo v ribo, t. j. v Jezusa Kristusa. Sedem posod s kruhi pa kaže, da so spremenjeni kruh prejemali tudi verni, ne le samo mašnik. Blizo zraven je druga podoba, ki nam še natančneje kaže sv. Obhajilo. Okoli mize sedi sedem mož, na mizi pa je sedem kruhov in zraven riba. Poglejmo še eno podobo, ki nam služi v naš dokaz. Na mizi je v plošnjiati skledici en kruh in ena riba. Pri mizi stoji mož v dolgem in širokem rudečem plajšu in derži desno roko blagoslovljajočo nad kruhom; na drugi strani mize pa stoji ženska podoba in moli. Ta podoba nam jasno kaže, da se je po mašnikovem posvečenju spremenil kruh v ribo (Jezusa Kristusa), katero moramo moliti.

Naj zadostujejo te podobe in pogledimo še nekaj napisov, ki nam potrjujejo resnico našega razlaganja. Znamenita sta dva napisa iz prvega stoletja. Prvi se glasi: „Draga Maritima, nisi zgubila sladke luči, sej si nesla seboj ribo, neumerjčega Gospoda vseh stvari, tvoja ljubezen te je povzdignila v večnost“. Kaže nam ta napis, da riba res pomenja Jezusa, živega Boga, spričuje nam pa tudi, da se je sv. Rešnje Telo delilo kot popotnica v večnost. — Drugi napis pa se glasi: „Sveti rod nebeške ribe, vživaj neumerljivi studenec na zemlji umirajočih. Vzemi jed, slajšo ko med, Zveličarja svetih, z veseljem jej in pij, deržeč v roki ribo...“ Zraven že poprej navedene resnice, nam ta napis kaže še posebno cerkveno navado v prvih stoletjih. Prvim kristjanom namreč sv. Rešnjega Telesa niso pokladali na jezik, kot dandanes, ampak možki so položili desno roko na levo, da je bila kakor na sedežu in sv. Rešnje Telo so mu potem položili na roko, in ga je potem sam zavžil. Ženskimi pa so polagali sv. Rešnje Telo na bel peritč. (Dalje nasl.)

Cerkveno premoženje.

(Dalje.)

Zgodovina jasno pričuje, da sv. katoliška Cerkev se je vsak čas s kako mogočno vlado imela za svoj obstanek jako boriti, in da po vsi pravici reči sme: „stiskali so me od moje mladosti; pa mi niso mogli kaj“. (Ps. 128, 2.) Preganjal, stiskal in zatiral jo je v njeni zibelki že Herodež. (Ap. djanje 12, 1.) Stiskali, preganjali in zatirali so jo mogočni rimski cesarji skozi 300 lét z vso silo in močjo, z vsim orodjem in orožjem ter z vsakterimi mukami; pa kri mučencev je bila seme kristjanov. Stiskali in zatirali so jo odpadniki, krivo-

verci in brezbožniki z zvijačami, sleparjami, psovanjem, obrekovanjem.

Cesar Julijan odpadnik n. pr., kateri je vedil, da vsi njegovi predniki s silo in orožjem Cerkve niso mogli zatreti; si je izmislil jo z zvijačami, blimbami, s psovanjem in obrekovanjem zatreti, ter je cerkvam in duhovščini poropal in pokradel premoženje, posestva, pravice, prostosti in veljavo: vero in duhovščino je psoval za brezumje, Jezusa za Galilejca, aposteljne za lahkovérne, nespametne bedake; verske resnice in skrivnosti za vraže in bedarije. Pa kaj? Še dve leti ni cesaroval, in — moral je umirajoč spoznati in je kričal, da ga je premagal Kristus.

Iz novejših časov zavračam na znano dogodbo in osodo Napoleona I., kateri se je bil iz nizkega stanu splazil na francoski cesarski prestol in si je v kratkem podjarmil pol Evrope; ko se je pa papeževe dežele polaknil, ga je vsa areča zapustila, moral je iti v pregnanstvo na otok sv. Helene in ondi umreti. Tudi Napoleonu III. se je posrečilo, da je leta 1848 iz zapore v Hamu ubežal, se na francoski prestol usedel ter nekaj časa vladarje mojstroval. Ko se je pa leta 1859 z Viktor Emanuelom zvezal in mu pomagal del papeževe dežele poropati, se mu je od tistihmal vsako početje ponesrečilo in bil je 2. septembra 1870 pri Sedanu z vso armado od Prusov vjēt in odpeijan na Nemško zopet v zapor na grad „Wilhelmshöhe“, kjer je imel priložnost premišljevati: vanitas vanitatum (nečimernost vsih nečimernost).

Kdo vé, kaj pa še čaka nesrečnega božjeropnika kralja, kateri je zoper vse naterno, mednarodno in božje pravo 20. septembra 1870 s 60.000 vojaki in z divjo druhalijo, Bogu in ljudem sovražnih mavtarjev, karbonarjev in drugih rovarjev s silo v posest vzel še ostalo papeževo deželo, dedino sv. Petra, sv. Očeta papeža Pija, 78letnega starčka, pravic in prostost oplenil, in njemu vdano mesto Rim spremenil v toliko razdjanje tatinstva, tolovajstva, lakote, sleparstva, kakor se vsak dan zdaj od onod slisi. Zoper to posilstvo se grozijo, pritožujejo in oporekajo katoličani vesoljnega sveta, in mili sv. Oče Pij so bili v svojo veliko žalost primorani božjeropnike, in njihove pomagače 1. novembra 1870 že drugič izobčiti — v večji preklic djati. Gorje vsem bogoskruncem!

(Dalje nasl.)

Iskrice Ignacijanske

za drugi mesec.

(Dalje.)

15. Če bi bila tudi Božja hvala Boga vredna, tako da bi je nič ne presegalo; za večje posnemanje Kristusa bi bilo vendar veliko več z njim voliti uboštvo, zaničevanje in ime neumnosti, kakor pa bogastvo, čast in slavo učenosti. (S. Ignat. vitae I. III. c. 3.)

Kakor je verlost in veljavnost učenika velika spodbada do učenja, tako tudi se spodobi blagemu in bistroumnemu učencu učenikovih besed se poprijeti. Čegav nauk poslušas? Nauk svetá, ali nauk Kristusov?

Kaj je pomagala zapravljujvca obilnost? Kaj Herodu njegova častilakomna ošabnost? Lazarju pa je koristilo njegovo uboštvo prav veliko, silno veliko ponižnost cestninarju. Izid skaže delo.

Enakost obnašanja je mati prijaznosti. To posebno prijaznost s Kristusom si bo le tisti pri njem zasižil, kateri si z vsimi močmi prizadeva natanko se ravnati po zgledih in svetih Kristusovih. Ljubezen ali najde ali pa stori enako misleče.

16. Kar koli govoriš na skrivnem, govôri tako, kakor bi govoril pred celo človeško družbo. (S. Ignat. apud No-larci.)

Nezvesta je človeška zvestoba; obljubi, pa ne spolnuje, če ti še tako prisega, da ohrani skrivnosti. Ne-previdnost jo bo izdala, in sicer toliko ložej, kolikor ostreje si zapovedal molčati.

Če ima tvoja reč skrita ostati, jo skrivaj naj pred sam, in ne uči z zgledom, kako naj drugi stori. Zastonj ukazuješ z besedo zamolčljivost, če z zgledom tako rekoč daješ dovoljenje za razglašanje. Kakor ti, ima tudi drugi svojega prijatla, kteremu rad kaj zaupa.

Pred vsim je ženskam in otrokom naj manj zaupati; oboji so radovedni in jezični. Kolikor manj modrosti, toliko več žlobodravosti.

Prikrivanje ni samo reč modrosti, temuč tudi vesti. Nobeno zaupanje ni večji, kakor zaupanje skrivnosti. Če naj to ostane skrito, bodi ti prvi, kateri ne razglasi.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Občni zbor katoliške družbe na Kranjskem 23. aprila 1876.) Belo nedeljo. 23. aprila, zvečer imela je katoliška družba letni shod za preteklo leto 1875 v svojih društvenih prostorih v Virantovi hiši v Ljubljani. Šošlo se je bilo precej veliko udov iz mesta, zlasti ker je po končanem zborovanji sledila še tombola

Iz govora predsednikovega se razvidi, da društveni odbor, konstituiran na podlagi volitev pri lanskem občnem zboru v seji 9. aprila p. l. je imel 21 odbornikov, ki so naslednji gg.: prošt dr. A. Jarc, predsednik; kanonik Peter Urh, podpredsednik; špiritval K. Heidrih, tajnik in knjižničar; bukvovez Matija Gerber, blagajnik; zapisnikarja Mat. Močnik in Jurij Mihalič, in 15 družih gospodov. Mesca septembra odpovedal se je za društvo mnogozasluženi društveni tajnik in knjižničar Heidrih iz važnih osebnih vzrokov obema opravi-loma, ktere je prevzel zraven svojih predsednik, pozneje pa se je izvolil v odborni seji 13. novembra p. l. za tajnika katehet g. Janez Flis, in za knjižničarja župnik g. Jože Jerič.

Novih udov pristopilo je k družbi skozi leto 33, in med temi v Ljubljani 28, 5 pa zunaj Ljubljane. Zaporedna številka vpisanih dospela je že do 1808. Vendar pa je število sedanjih udov društva v resnici veliko manjše; sej v teh 7 letih, kar obstoji društvo, jih je že mnogo pomerlo, — le v zadnjem letu 13; mnogo jih je samih odstopilo, mnogi pa tudi, ker skozi več lét niso plačali, so bili iz števila družnikov izbrisani. V resnici šteje po tem takem zdaj katoliška družba v Ljubljani 412, in zunaj Ljubljane po deželi 290, — torej skupaj 702 družnikov.

Vsi dohodki leta 1875 znašajo 682 gld. 31¹/₂ kr., stroški pa 642 gl. 72 kr., ter je ostalo 39 gl. 59¹/₂ kr. gotovine ob koncu preteklega leta.

2. Dandanašnji, ko vse po omiki in izobraženosti hrepeni, ima veliko važnost zlasti branje bukev in časnikov. Ali Bogu bodi potoženo, čitajo se mnogokrat take knjižure in taki časniki, ki dušo in serce ostrupé in človeka sčasoma pripravijo ob vso vero. Kakor pa čitanje takih slabih knjig kot dušni strup neizrečeno škoduje, tako nasproti branje dobrih bukev silno koristi ko prava dušna hrana, ko šola omike, vednosti in čednosti. In v tem oziru koristilo je mnogo spét v preteklem letu katoliško društvo. Društvena knjižnica šteje že lepo število večji del dobrih, podučnih knjig, in se je spet letos nekoliko povikšalo; ima več dobrih časni-

kov, ki so se pridno brali, tudi so se bukve na dom dajale slehernemu družniku, kterkoli jih je hotel.

3. Dalje je družba tudi drugi oddelek svojega namena, keršansko usmiljenje, zvesto pred očmi imela in si prizadevala po moči mu zadostovati. Dobrodelni njen odsek imel je praviloma seje vsaki drugi četertek, in v tem je bilo v resnici potrebnim revežem, ki ne beračijo od hiše do hiše, ali na roke dano, ali pa po markah na krh izplačano skozi leto 346 gl. 70 kr.

4. Zraven tega je oskerbela družba zimske obleke za 60 siromaških šolskih otrok, in 12. decembra p. l. je bila ta obleka slovesno razdeljena v čitalnici: 30 dečkov in ravno toliko deklic je bilo obdarovanih in osrečenih z vsim potrebnim oblačilom za zimo. Več blagodušnih gospej in gospodičin — z blago gospo Bleiweisovo na čelu — je brezplačno delalo in z lastnimi rokami šivalo vse te oblačila. Katoliška družba je iz nabranih dobrotnih darov nakupila za to potrebne robe, sukna, platna itd., kar je stalo 327 gold. 43 kr. Ravno v ta namen je velikodušno podarila med drugimi dobrotniki tudi kranjska hranilnica 100 gl. Poplačali so se torej vsi stroški popolnoma, in pri vsem tem je še nekaj ostalo za prihodnje leto.

5. Da se društvo bolj oživlja in družnikom daje priliko pri poštenih veselicah razvedriti si duha, napravile so se bile skozi leto 3 tombole s kratkimi primernimi govori, in četrta sledila je po zveršenem občem zborovanju. Pridobljeni čisti dohodki so se obrnili pri 1. tomboli za napravo obleke za revne otroke; pri drugi za dobrodelni odsek, in pri tretji za društvene potrebe. Znesli pa so ti dohodki pri prvi tomboli 50, pri drugi 49 in pri tretji 57 gl. 52 kr.

Poleti se je počenši z mescem junijem vsaki prvi ponedeljek na Rožniku pri Materi Božji opravila ena sveta maša za vse žive in mrtve ude katoliške družbe, kar se bo tudi za naprej godilo. Po sv. maši je bilo prostovoljno darovanje, ki je v vsem skupaj dalo 43 gl. 41½ kr. in se izročilo dobrodelnemu odseku za uboge.

6. 16. junija je obhajalo katoliško društvo veseli spomin, da so ta dan pred 30 leti naš sv. Oče, rimski papež Pij IX slavno bili nastopili vlado vesoljne Jezusove Cerkve, ter je imelo slovesno veliko sv. mašo v mestni farni cerkvi sv. Jakopa, pri kateri so se družbeniki z drugimi vernimi skupaj tudi slovesno in javno posvetili presvetemu Jezusovemu Sercu, ob enem svečano obhajaje 200letno obletnico pobožnosti k naj svetjšemu Sercu Jezusovemu. Ravno iz tega namena za poprejšnjo nedeljo že odločena slovesnost v društvenih prostorih pa se je mogla opustiti, ker je bil tisto popoldne cerkveni obhod za sveto leto. Tudi pri cerkvenih obhodih vstajenja in sv. Rešnjega Telesa vdeležilo se je bilo katoliško društvo.

Pri volitvi novega odbora so bili spet izvoljeni vsi dosedanjí odborniki s štirimi novim, in tako šteje zdaj društveni odbor 24 odbornikov ter ima predsednika dr. Jarca in podpredsednika kanonika Urha z blagajnikom Mat. Gerberjem. — Pri teh zamore se plačevati letnina, na deželi pa tudi pri v. č. g. dekanih, kateri so ob enem za to vljudno prošni.

To je kratek pregled delovanja katoliške družbe v letu 1875, iz kterega se razvidi, da ni zamudila po zmožnosti izvrševati svojo nalogo, to je pospeševati katoliško življenje in opravljati dela keršanske milosti. Vkljub nevgodnim časnim razmëram se je pri majhnih pomočkah s pomočjo Božjo vendar nekoliko dalo storiti. Bode li spet, česar se nadjamo, denarstveno stanje vgodnejše, bo društvo pred vsim gledalo na to, da s podučljivimi spiski ali bukvami vspešneje koristi tudi vnanjem družnikom.

Jarc.

Iz Ljubljane. (Kakošnih prijatelov imamo katoličani? „Wehrzeitung“ in po nji „Narod“ piše: „Avstrija je podpiraje terhlen prestol papežev ustavljala se prizadevanju italijanskega naroda po zedinjenji, zato je izgubila dve provinci“ itd.

Je-li kdo že slišal veči potuhnjenost kot je v tih besedah? Mar res mislite, da je ves svet brez uma, slep in gluh ter vam bo verjel na besedo? „Terhlen prestol papežev?“ Če se cele trume volkov pridervi nad malo jagnjet, potlej ni treba „truhlosti“, da zagrajo prederó in se plena polasté! „Terhlen prestol?“ Kakošen je pa sedanji laški prestol? Stoji mar na demantovih nogah? Kakošen stan ima zdaj Laško s svojim brigantovstvom, ropom, tatinstvom in slouarstvom po vsih kotih, v vsih stanovih, celo v naj viših rodovinah? Ali čisto nič ne veste, nič ne čitate? Ali ni vse gnjilo, truhljeno, izžuljeno, poterto po vsih krajih in koncéh, da bi moralo solnce otemneti nad novolaško revšino in zanikarnostjo? Kdor to taji, kar vsi laški časniki sami priznavajo, za tacega zastoni solnce sije, ker njegove oči so čukove lastnije in brez čudeža ne bodo dneva vidile. Kdor zdaj česnja o „terhlem papeževem prestolu“, naj le pové en sam prestol na svetu, pod kterim so podložniki srečniši kot so bili pod papežem?

„Avstrija se je ustavljala laškemu zedinjenju, zato zgubila dve provinci?“ Kje je to zapisano? Ali ni veliko več to res, da je Avstrija toliko bolj slabela, kolikor bolj je zapuščala papeževu pravično reč? Bi bili mar liberalci radi vidili, naj bi jim bili papež in vsi pravični posestniki na blazini v žertvo prinesli svoje dežele, ki jih zdaj priropani tako neusmiljeno žulijo, in kar je naj hujše, da nesramno karbonarstvo še v delu zveličanja katoliškemu narodu ne pusti ne svobode in ne pokoja! „Avstrija se je ustavljala zedinjenju laškega naroda?“ Ali res? Je bil mar poprej narod italijanski raztergan in zadrževan v narodnosti, kar se tolikanj čisla? Pa sej smo že pred nekaj leti na lastne ušesa slišali iz ust nekega arci-liberalca, da narodnost v pravem liberalskem taboru ni več prva reč, ampak viši liberalni nameni. Kdor je tako čehlján, kakor so bili Italijani pod Avstrijo, se pač ne more po pravici čez nobeno reč pritožiti. So bili mar Italijani zatirani v oziru davkov, vere, očitne varnosti? Ali so zdaj srečniši, ko v vsih naj imenitnejših zadevah morajo terpeti nasilstvo čez nasilstvo?

Iz Koroškega. „Teda je resnica, da je slovenski jezik izvoljeni jezik, v kterem se je zmeraj pravi Bog na pravi način častil, in ni bil oskrunjen z napačnim bogočastjem, odkar so se naši očetje podvergli edino zveličavni keršanski katoliški veri.“ Tako piše draga „Zg. Danica“ v št. 16 t. L, in te besede so dale povod sledečim versticam.

Tukaj na Koroškem so tudi med Slovenci nekteri priverženci Lutrove krive vere. Nahajajo se posamezni v Loški in št. Lenarški tati, posebno pa v Podklošterski tati v obilnejšem številu. V zadnji župniji živi med 1400 katoličani 150 luterancev. Kako so se sem zatrosili, ni znano. Imenujejo se sploh „začrribani“, in bili so prej ko ne ubogi in priprosti Slovenci po kaki zvijači prekanjeni, da so se podpisali za novo krivovero, ktere se zdaj terdovratno derže. Njih število bilo je popred višje; vsled namešanih zakonov s pogojeno katoliško izrejo otók, vsled prodaje lutrovskih kmetij in drugih vzrokov se je njih število znižalo. A da bi prostovoljno kak lutran pristopil k katoliški Cerkvi, je tukaj neslišano. Sicer so tukajšni luteranci mirni, delavni ljudje; toda bolj neprijazni, otožni so, neka tuga leži ko težka mora na njih duši in se bere z njih obraza. Kako tudi inače? Pogrešajo onega veselega serca in onega notranjega

miru, ki ga le sv. katoliška vera svojim zvestim spoznavcem deli. *)

So li po tem takim zgorej navedene besede nesrešne? Ne; po večem resnične so. Tukajšni luteranci, po rodu Slovenci, Boga častijo v ptujem nemškem jeziku. Njih otroci podučujejo se v veri lutrovske, pa v nemškem jeziku: imajo tudi svojo cerkvico, kamor dohaja vsaj na mesec enkrat iz nemškega Bleiberga, a pridiga jim v nemškem jeziku, ktere ga le slabo ali celo ne umejo. Sliši se v tempeljnu ali tudi pri pogrebih njih petje, a Boga častijo po svoje v nemškem jeziku, ki njim je tuj. — „Tedad je resnica, da je slovenski jezik izvoljeni jezik, v katerem se pravi Bog na pravi način časti, in kateri ni bil oskrunjen z napačnim bogočastjem.“ **)

Kaj misliš, sin človeški, dragi Slovenec, bodo li te kosti kedaj oživele? — Bode kedaj med ljubimi našimi brati postalo gibanje (commotio) po besedah sv. Očeta, in jih pripeljalo k edino pravi cerkvi katoliški? Bi li ne bilo prijetno presv. Sercu Jezusovemu in naši ljubi Gospej presv. Serca, ako bi se spomnili v svojih molitvah teh nesrečnih po rodu in jeziku nam bratov Slovencev? Z neizrekljivim veseljem poročil bi pisavec „Danici“ uslišanje teh prošelj.

Iz Adrijanopelna, 8. mal. travna. (Konec.) Te lepe lastnosti umerlega škofa Rataela zadosti kažejo njegov blagi značaj, ne da bi še govorili o njegovem domoljubju in zlasti ravno zadnji čas razodevau gorečnostjo za dušni blagor njegove čede. Skor vse kraje v Traciji in Macedoniji, v kterih je sv. zedinjenje, je obiskal; opominjal je verne k stanovitosti in duhovne k gorečnosti, posebno v podučevanju mladosti in zlasti v ti cerkvi, vi ste temu priče; sej sem jaz mógel vam po njegovi naredbi navadno vsako nedeljo Božjo besedo oznanovati, in o praznikih vam je pridigal on sam. Zato pa tudi vzemite k sercu njegove besede in zlasti zadnje, ktere vam je govoril v pridigi 10 dni pred smertjo, ko nam je naznanjal o nedavno prejetem pismu od sv. Očeta, namreč: „Resnična pravoslavnost se nahaja le v sv. katoliški Cerkvi in kdor noče sv. Očeta Rimskega papeže spoznati za namestnika Jezusa Kristusa na zemlji, ta tudi ne spozná Kristusa Gospoda samega.“

To je bilo njegovo zadnje in katoliškega škofa vredno versko spoznanje. Pri tej priliki je razodeval

*) Tukaj verli g. dopisnik nekaj poterjuje, kar je vredno pomislika, in smo že velikrat prevdarjali, da namreč bitje krivoverstva vtisne krivovercu nekaj otožnega in dolgočasnega, kakor se razodeva tudi nad katoličanom kadar mu kaka pregreha dušo stiska ali kadar začne opuštati prejemanje sv. zakramentov za spravo z Bogom. Protestant nima spovedi ter sprave z Bogom; storjeni grehi mu zraven one skrite dušne rane, da je odčesanjen od matere Cerkve, vedno dušo stiskajo in nima pomočka, da bi se jih znebil. Katoličanu se v smertnem dušnem stanu saj upanje poživlja, da bode kmali kmali greha se spovedal in si zacelil prehudo rano. Zato se katoličanu, če tudi je zadolžen, ne vcepi tako globoko tista črna melanholija ter otožnost, kakoršna mori krivoverca. Naj pristavimo še to, da včasih namesto otožnosti v takem dušnem stanu nastane neka prederznost, ki se ložej čuti kakor pa popiše in človeka dela nekako posebno omerznega, ali kakor nemec pravi „unheimlich.“ V poterjenje tega prevdarjaj samega sebe ali pa bližnjega pred spovedjo in po spovedi. Razloček je tolik, da že samo to priča, da zakrament sv. pokore ima v sebi pravo čeznatorno moč. Tudi pomnimo, da kdo, ko je vidil prijatla otožnega, mu je rekel: „ti moraš iti k spovedi“.

Vred.

**) Se vé, da to je le sploh re eno, ker znane so nekdanje protestantske razmére, tudi apisi odpadnikov, kar se pa ni moglo v narod vkoreniniti.

Vred.

ponižnost in spravljivost, ter je za vse po človeški slabosti storjene pregreške Boga in svoje sobrate očitno odpušanja prosil in tudi sam vaim odpustil. Konečno je podelil papežev, in ne vedoč, svoj lastni zadnji pastirski blagoslov.

Ker je tedaj škof Ratael od svojega spreobrnjenja k sv. katoliški Cerkvi v veri zvest ostal, imamo upanje, da mu je Bog milostljiv sodnik, in kakor je bil on delaven v ljubezni do bližnjega, mu hočemo tudi mi nasprotno ljubezen skazati ter se ga pri molitvah in sv. mašah vedno spominjati.

Po mertvaškem govoru so opravili duhovni bilje in molitve za mertve in potem je šel sprevod po bližnjih ulicah, ki so bile polne ljudi. Delat prostor in red so šli „kavasi“ (telesni stražniki konzulov id.) pred slovesnim mertvaškim obhodom. Njim so sledile za križem gredé deške in dekliske šole redovnikov oblátov, spremljane od redovnikov in redovnic; njim so se pridružili naši v novo obleko napravljeni učenci; za njimi je prišlo gerško in latinsko duhovstvo oblečeno po svojem obredu z milgosp. Nil-om v škofovski opravi. Ravno za njimi so nesli merliča, sedečega na stolu, kakor je bilo že prej omenjeno; nosili so ga zaverstoma duhovni in redovniki.

Zraven merliča je nesel eden služabnikov blazinico z vsimi častnimi znamenji umerlega škofa in zadej so šli razni konzuli ali njih zastopniki, tukajšni naselniki in velika množica ljudi raznih narodnosti. Ceste, po kterih je sprevod šel, pa tudi hiše in okna so bile polne ljudi. Posebno ginljivo je bilo, da se je sprevod ustavil, ko so prišli z merličem do škofijske palače, kakor da naj bi se poslovil od svojega stanovanja. — Na poti k pogrebu so po jutrovske šegi večkrat postali ter so med kropljenjem in kajeajem opravljali slovesne molitve za dušo pokojnega; kadili in kropili ga niso le duhovni, ampak tudi bližnji sorodniki in prijatli umerlega. Do stolne cerkve pridši so nesli škofa v stranski čoln cerkve ter so ga slovesno pokopali v novo zanj narejeno rakvo, in sicer sedečega, kakor je bilo že pred povedano, samo da namesto zlatih reči so mu dali manj dragocene v grob. S svetilnico razsvetljeno rakvo so pustili odprto, da bi ga njegov brat duhoven, ki je arhimadrit v Carigradu in je še le tisti večer prišel v Drinopolje, še enkrat vidil.

Tri dni po pogrebu je opravil mons. Nil perve pontifikalne bilje v stolni cerkvi, druge v naši jutrovske kapeli, in tretje z leviti v naši latinski kapeli, ktera, dasiravno za to mertvaško slovesnost primerno okinčana, se zopet pokazala premajhna in nezadostna. Dasiravno smo bili vse klopi, spovednico in celo začasna postranska altarja odstranili, so razun duhovstva komaj imeli v nji prostor konzuli, bližnji sorodniki umerlega škofa, naši pevci in naj boljše družine naselcev. Vsi drugi, in sicer prav veliko števílo, med njimi celo nune s svojimi šolami, so mógli v naše obžalovanje biti zunaj kapele. Pred černo pogrnjenim altarjem postavljeni mertvaški oder je bil bogato obdan s svečami in s škofovskimi znamenji ter je imel pri nogah sledeči napis:

D. O. M.

Piissimo ac Beneficentissimo Episcopo *

Rafaeli D. Popoff

Bulgaricae Unionis Administratori Apostalico

Qui cum a conversionis suae tempore

Pro catholica Tide strenue decertasset

Ac contrarietates omnes undique insurgentes

tranquillo animo sustulisset

Anno undecimo Episcopatus sui

Aetatis vero suae 45

Inopinato ac repentino morbo correptus

Animam Deo reddidit

Die 6. mensis Martii Anno reparatae salutis
MDCCLXXVI.

Prepobožnemu in predobrotljivemu škofu Rafaelu D. Popoff-u, apostoljskemu namestniku bulgarskega zedinjenja, ki se je od časa svojega spreobrnjenja serčno vojskoval za katoliško vero in je vse zoper njega povsod vstajajoče zopernosti z mirnim duhom prenašal; v enajstem letu svojega škofijstva in v 45. svojega življenja pa od neprevidene in nagle bolezni napaden izročil dušo Bogu v letu zveličanja 1876, 6. sušca.

Pred in med temi slovesnimi biljami in potem so za umerlega škofa opravili veliko svetih maš vsi duhovni sv. zedinjenja, ki se ga vedno spominjajo in ga tudi drugim priporočajo v pobožno molitev. R. I. P.

Razgled po svetu.

Avstrijansko. Na Dunaju je bil preteklo nedeljo, 30. mal. travna, z velikimi slovesnostmi vmésten ondtni novi knez vikši škof dr. Janez Rudolf Kučker. Duhovstvo, več škofov, društva, ministri, vradnije, plemstvo, vojaštvo, meščanstvo — vse je bilo na nogah, vse se je slovesnosti vdeleževalo. Veliko mašo in izročenje paliuma (znamnja vikšega škofa) je opravljal mona. Jakobini, apostoljski poslanec, in vmestila sta ga škofa Linški in Šenthipoliški v stolnici sv. Štefana; potem je poglavar Konrad pl. Eiberfeld v nadškofijskem dvoru opravil še nadškofovo inštalacijo v časnem oziru. Ob petih popoldne je bilo kosilo, pri katerem je bil apostolaki poslanec, več škofov, ministri in kar ima Dunaj vradškega verhunstva. — Vse se zdi kakor sanje, ker človek se komaj spreumi, da je tolikrat imenovani Ravšer že v grobu.

Pruski deželni zbor se je po 14dnevnih počitnicah zopet pričel 24. aprila. Pri navadnem dandanašnjem ramenu priljubljenem kovanj novih naredb in postáv se utegne zategniti do začetka julija: v septembru se ima zopet pričeti pruski državni zbor. V obravnavo pride med drugim škofijsko premoženje, pa neka postava za vravnavo luteranske cerkve (?), kar pa razkriva veliko razdjanje protestanstva in kaže, da Lutrovo delo je razpadlo ter spoznanje zdravnikov, da tako imenovana pruska deželna cerkev (to je, luteranstvo) je neozdravljiva, kakor piše „Germania“.

Francosko. Kakor rudečkar je Gambetta, se mora pa vender spoznati, da njegov list „Republique française“ ima saj nekaj „takta“ ter spozná, da katoliški narod mora imeti zastopnika pri poglavarji vesoljne Cerkve. Italijanski masonski listi se zato jezijo nad Gambettam ter menijo, da bi bil zadosti ravno tisti zastopnik pri Viktor Emanuelu in pri oplenjenem papežu. To pa se pravi prav z glavo v zid butati, zakaj kar vsak umen vé, tega ne spreumevajo ti čudni „italijanissimi“, to namreč, da vlada, ktera bi hotla za Cerkev in njenega nasprotnika ravno tistega zastopnika imeti, bi se samo s tim odrekla poslaništvu pri papežu, ker taki bi ne bil sprejét od sv. Očeta, kateri hoče služiti tudi njihovemu plenivcu. — Na Francoskem in na Laškem se novi rudeči ali polrudeči neznansko poganjajo, da bi svoji stranki z raznoterimi novotarijami veljavo pridobili, akoravno sedanja Francija nikakor ni tako čes ramo republikanska, kakor bi bilo misliti. Thiers je rekel: „Sedanja republika bode na Francoskem poslednja, ako ta pade, ne bo nobene več, in „Germania“ meni, da ta je edini njegovih rekov, ki se utegne nepogójso spolniti. Ta list resno želi, naj bi Napoleon Gambetta

skoro skoro prišel na kermílo, ker to bi v malo mescih pokazalo, da ne le „liberalni“, ampak tudi „rudeči bratje“ so čisto nezmožni za vladanje. Ti patroni hočejo pokazati, da se dajo reči izpeljati, ki so vée le samotistim Francozom, kateri so nehali Francozi biti, kakoršnih pa je le prav malo. Ali ni to zlata vreden nauk tudi za „rudeče“ in „liberalce“ družih dežel?

Jutrovske zadeve se čedalje bolj razmotavajo in vse kaže, da se bližajo velike dogodbe po unih krajih. Naslednji spis (iz posled. zvezka „das heil. Land“) ondodne zadeve prav dobro pojasnuje, torej bode čitateljem gotovo z njim vstreženo; naj bi se pač diplomacija ozirala na take opomine. Pravi namreč:

Odkar na Turškem hrumi boj s spremenljivo srečo, in tudi po zimi, le nekoliko se je bil polegel, gre velika politika svojo pot. Še so se na Turškem ukvarjali s prenapredbami — razglašene so bile v novembru m. l. — da bi jih vstric stavili zboljševanjem, ki so jih nasvetovale zunanje vlade, kar osupne evropejska diplomacija nad korakom angleške vlade, ki je nakupila veliko število delnic sueškega prekopa. Stermenje je bilo toliko večje, ker so bili dolgo časa vajeni Angleško le bolj od njene kramarske strani opazovati, in si niso mislili, da ima še toliko življenja; se vé, da so se v tem motili. Ta korak ima velik pomen naj pred zato, ker si Angleška zagotovi pot v Indijo ter pridobi velik, znabiti celo poglavitni vpliv v Egiptu; ob enem je znati, kakor bi hotla pokazati, da Turčijo njeu stari prijatelj hoče popustiti, ker že naprej stega roko po kosu plena.

Ta korak je bil kaj pripraven, da pokaže Francoski njen sedanji potlačen stan; meri namreč naravnost proti vplivu, kterege ima Francoska skor že od časa sv. Ljudovika v Egiptu, in kateri bi bil pod premétovskim Thiers-om l. 1840 skoro napravil resno prekucijo. (Po poslednjih naznanilih je tudi Francosko s svojim denarom v Egiptu velik vpliv si pridobilo.)

Berž ko se Francoska vterdi, ali se razmere razvozlajo, ni dvomiti, da bo Francija Anglijo v tem posnemala. Da to stori, je skor nedvomljivo, pa Ruska ji bo veliko bolj nasprotovala, kakor Angliji, do ktere se zdaj ob Nevi skazuje velika vljudnost.

Turčija je hiša, ki že davno v vsih stožerih poka, ohranila se je umetno po zavidnosti velikih moči. Njen polom je bil že davno gotov, le čas še negotov. Pri tem prekucu pa vsak človekoljub mora želeiti in zahtevati, da bi bilo tako malo nesreče, kar je le mogoče. Ali kakor se vidi, imajo vlade za to premajhno skerb, in pota, po katerih hodijo, bodo javaljne peljale k odvernitvi teh nesreč. Turško cesarstvo ne bo propadlo, da bi nazadnje še ne razkačilo islamskega fanatizma, ki je podlaga, na kateri stoji turška država in ktere zgodovina jasno kaže obilno tako divjaške prenapetosti. Vsled tega se bodo godile kervave djanja nad vsem, kar se imenuje keršansko, zlasti v znotranjem obširne Turčije. Ni dvomiti, da bi se tega, saj po večem, mogli ogniti, ko bi bila med evropejskimi državami tesnejša edinost še na podlagi keršanske vere. Ker je pa v pariškem pomirji (l. 1856) evropejska diplomacija sv. Trojici dala slovo, in je bila Turčija sprejeta v evropejsko rajanje, ki je dosti „harmoniško“, da se tudi turški boben vmés prilega; je komaj še kaj upanja, da bi bili naši keršanski bratje pri prekuciji varovani tega, kar je narbolj strahovito.

Najberže bodo pri prekucevanji tla turškega cesarstva pokrivali neštevilni merličí, žertva moslemskega fanatizma, predenj bodo vlade skupno posredovale, kar bo pa pri vsem tem daleč v Aziji ostalo brez vspeha. Naj misli kdo le na klanje l. 1860! Čez 20.000 ljudi je padlo takrat fanatizmu v žertvo, akoravno je bil

fanatizem le bolj nekako v eni pokrajini, in ni še šlo za obstanek ali pogin Turčije.

Groza nas spreletuje, kadar mislimo na nesrečo, ki preti kristjanom sploh, ker zoper fanatizem turška vlada sama ne bo nič premogla, ako jame cesarstvo razpadati.

Po pravici smemo trditi, da turška vlada obširnih nasvetov ne bo sprejela, po drugi plati pa tudi celo lastnih preuredb zoper mnenje ljudstva ne bo mogla izvršiti. Turčija bo še nekoliko životarila, kakor že delj časa, potem pa počasi ali hitro poginila; snabiti se bo pa tudi v Aziji še dalj časa ohranila. Kaj domačini sami pod Turkom mislijo o tem, kaže pisanje poslednjega časa. Glas se namreč:

„V Hercegovini se reč godi prav slabo. Vsak s skerbjo pričakuje prihodnje pomladi. Turške denarne razmere so tudi od dné do dné slabše. Tukaj je skor vsak na nič djan. Bog nam pomagaj. Prenaredbe, katerih so se poprijeli, so le kalivni (palijativni) pomočki in nihče ne verjame, da bi se izvršile. Po pokrajinah so te naredbe turške vlade naredile skor enak vtisek; misli se, da bo ostalo vse le na papirji.

Veliki vezir si veliko prizadeva, da bi oživil očitno zaupanje; pa kakor kaže, se mu ne bo posrečilo. Naredbe, ktere je do zdaj rabil, niso določne in popolne; so le polovične. Zato je dvom vsaki dan večji, ne da bi se zmanjšal. Pri vsih naredbah premaguje le moslemski živelj, keršanski element je vedno le v drugi versti in vedno zastavljen le na to, kako bo odločil vsakoverstni vpliv in sila turškega elementa. Tako je tedaj prihodnost našega keršanskega prebivalstva grozna in temna. Kakor se zdaj reči snujejo, je prekucija neizogibljiva. Turki ne morejo terpeti pogodb, ki bi bile kristjanom v prid. Nezadovoljnosti zaradi nasledkov denarstvenih razmer se je pridružil tudi čut prenapetosti (fanatizma). Pri branji zadnjega firmana (sultanovega pisma v prid kristjanov) je eden ministrov dvorano zapustil, da bi si ne oskrnil ušes s poslušanjem naredb, ki so zoper koran. Če ud turške vlade taki zgled daje, kaj naj potem vsednje ljudstvo meni o tem? Zato je naš stan v resnici žalosten. Kar pa se tiče zunanje politike, priporoča vsaka vlada svoje posebno zdravilo, in to pomanjkanje edinosti dela naše stanje le še hujše.“

Iz južnega Tongkina na Anamskem se slišijo le žalostne novice; učenjaki so kristjanom zopet delali hude krivice. Upati je sicer, da se bodo zdaj take krivičnosti kaznovale, ker pogodba s Francosko zagotavlja vsem Anamitom popolno vestno prostost, pa zdaj je vendar to zatiranje za tongkinske kristjane terda poskušnja. Milgosp. Krok, pomočnik preč. apostoljskega namestnika v južnem Tongkinu, piše iz Hue-a 24. vinotoka m. l. o zadnjem preganjanji:

„Novice iz okraja Nghe-An so kaj žalostne; neverniki iz Phü-Ngia so na novo napadli Manh-Son. Pred malo leti je bila Manh-Son cvetoča keršanska občina v južnem Tongkinu; imela je čez tisoč prebivalcev, in skor vsi so bili premožni. Phü-Ngia, bližnja neverska vas, ima sicer več ljudi, pa se vendar ni upala v lanskim homatijah Manh-Sona z očitno silo napasti; zato jo je hotla z zvijačo vjeti in ji je ponudila zvezo za varstvo proti vojaškim trumam, ki so brez strahu po južnem Tongkinu ropale in požigale. Z zaupanjem so kristjani sprejeli ta nasvèt ter so pri veseli pojedini s prebivalci Phü-Ngie skupno obhajali sklenjeno zvezo. Malo dni potem so nezvesti zavezniki kristjane napadli, vas Manh-Son požgali, 160 kristjanov pomorili; naj več jih je bilo zbežalo; nekaj jih je jadrlo z misijonarjem gosp. Marie-om v Saigon, ktere so pa na poti nazaj kineški morski roparji napadli in pomorili, ali pa v sužnost prodali. Ko je bil zopet mir, se je vernila ža-

lostna peščica te keršanske občine v svoje staro selo ter je začela na razvalinah stare vasi zidati nove stanovanja, pa besnost nevércov iz Phü-Ngie se je še enkrat razlila čez uboge kristjane.

Po noči od 11. do 12. kimovca m. l. sta okrajni predstojnik in njegov namestnik na čelu oboroženega tropa napadla keršansko vasico, v kateri je vse trdno spalo. Vlomijo v hišo nekega Hoi-a, ga vjamejo in hišo zažgó. Hrup zbudi druge kristjane; ogenj, orožje, krik poveljnikov: „Primite in zvežite kristjane!“ vse to jim je jasno kazalo, kolika nesreča jim žuga; toda hitro oserčeni močje, žene in otroci zgrabijo vsako orožje, kar dobé, ter se spusté nad požigavce. Pri tem nepričakovnem napadu ti zbežijo; vodnik in trije njegovi tovarši padejo kristjanom v roke in so verženi v „kang“ (nekako vožo); tudi sulice, sablje, baklje in vervi, s katerimi so imeli kristjani biti povezani, so ubežniki pustili.

Drugo jutro je prišel evropski misijonar gospod Blanchard iz sosednje srenje z domačim duhovnom, da bi zabranil nov napad. To sta naznanila tudi pokrajnemu poglavarju in sta mu zatožila hudodelnike; toda veliki mandarin tožbe ni hotel sprejeti, temuč je poslal svojega namestnika z enim svojih tajnikov v Manh-Son. Precej oprostita ta dva vjetega načelnika nejevércov in deneta naj imenitniše kristjane Manh-Sonske v „kang“. Peljali so jih potem v okrajno glavno mesto in jih tam na tezavnici mučili. Hotli so jih namreč pripraviti do obstanja, da so ajdovsko pagodo (tempelj) razdrobili (ki je pa še zdaj cela in ni bila nikoli poderta) in se okrajnemu predstojniku ustavljali pri zverševanju njegove vradniške dolžnosti. Toda kristjani se niso dali ostrašiti in nič jih ni moglo pripraviti, da bi bili poterjili, kar niso nikdar storili. Vkljub temu jih niso izpustili, temuč so jih poslali v ječo okrajnega glavnega mesta, kjer je že eden izmed njih umerl vsled prestanega pehanja in suvanja.“

Da bolje spoznate vse krivice, ktere so mandarin pri tej priliki delali, moramo opomniti na to, da imajo v anamskem kraljestvu posamezne občine veliko prostost in samosvojnost. Noben mandarin, tudi ne deželni glavar, nima pravice z oboroženimi priti v vas, če ga ne spremlja vaški prednik ali naj boljši občani; se vé, če se mu zdi potrebno, že smé vás dopustiti obstopiti po svojih vojaki in predstojniku lahko zapové, da ga spusti notri; zares v vas predrati smé pa le, če ga spremlja vaški prednik. Če se mandarin ne vdá tem šegam, smejo z njim ravnati kot z razbojnikom in ga z orožjem odpoditi. Pri zadnjem napadu na Manh-Son pa okrajni načelnik — bil je, memo gredé opomnilo, tisti, ki je lansko leto pri prvem napadu 160 kristjanov dal pomoriti — vsih tih običajev ni zahteval. Po postavi bi bil tedaj zaslužil naj ostrejši kazni, in to tim bolj, ker je dal zažgati hišo, požiganje se pa na Anamskem s smertjo kaznuje, in poleg tega je požigalec še vradnik. Dolžnost mandarinov jim je bila tedaj dosti razločno predpisana; toda prederznili so se reč preverniti in s poškodovanimi kristjani neusmiljeno ravnati, — krivičnega okrajnega predstojnika in njegove pomagače so pa pomilostili. Na vsak način bo dvor v Hue to nesramno krivico kaznoval.

Se vé, pri tih nestanovitnih okoliščinah keršanske občine, ki so bile lansko leto razkropljene, se le počasi zopet zbirajo. V kako žalostnih okoliščinah je vsled tih napadanj več kristjanov, gosp. Frichot, provikar tega misijona, piše enemu sobratov:

„Te dni sem obiskal keršansko srenjo Hoi-Jen; pogled podertij in pustih pogoriš mi je serce tergal. Naj boljši vaščani so me prišli pozdravit. Ko bi bili vidili te blede in medle obraze, bi se z menoj vred ne

bili mogli zderžati solz. Ko bi mi saj mogli vsi revšini pomagati! Iz Evrope došla milošnja se berž razdeli med naj ubožnije, pa koliko jih ostane, ki se jim ne more pomagati. Neverniki se temu močno čudijo, da evropejski kristjani podpirajo ljudi, ki jih še poznajo ne in jih tudi ne bodo nikoli poznali ter jih vendar brate imenujejo. Pravijo, kakor nekdanji stari neverniki: „Glejte, kako se ljubijo“.

Sovraštvo mandarinov je za kristjane glavni zadržek, da si ne morejo hitro pomagati iz potrebe. Vernivši se v svoje vasi, so našli gole tla svojih polj. Kaj hočejo brez bivolv, brez orodja, brez semena? V več okrajih so terdoserčni vradniki še davke tirjali od polja, kterege še obdelati niso bili mogli; in ker lastniki niso imeli s čim plačati, so jih terpinčili ter tako njih uboštvo in vero kot hudodelstvo kaznovali. Po drugih krajih so jim odgnali bivole, ki so lastnina misijonova in jih je bil misijon kristjanom posodil za obdelovanje njiv. K sreči niso vsi mandarinji tako ravnali. — Ker tudi s Francijo sklenjena pogodba kristjanom zagotavlja varstvo, smemo upati, da se bo misijon kmalo zopet opomogel, kader bodo verniki le prve težavnosti premagali in se sošli.“ (Kath. Miss.)

Cvet in sad sreste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Napadla me je bila huda in nevarna bolezen, spridenje kervi v roki, ktera je čezdalje huje razsajala; začnem pa s sestričino devetdnevno k naši ljubi Gospej presv. Serca opravljati; devetemu dnevu je sledila huda noč, po kateri se je oteklina prederla in jest sem ozdravela. — Zahvala in češenje bodi ljubi Gospej presvetega Serca!

Franca Kokel v Križankih.

Št. 2. Preserčna zahvala naši ljubi Gospej presv. Serca! Mesca septembra 1875 sem si po nevarnem padcu z voza levo roko tako hudo poškodovala, da je več mescev nisem mogla rabiti in sem silne bolečine v nji terpela. Poskusila sem več zdravnikov, rabila veliko zdravil, pa se ni hotlo boljšati. Obernem se s preserčnim zaupanjem k naši ljubi Gospej in obljubila sem, ako bom uslišana s svojo ponižno prošnjo, da bodem to po „Danici“ razglasila. Uslišana sem bila naglo in prepričana sem, da tu je bila očitna pomoč Marijna, ki je z zdravnikom in zdravili tako vpravala, da sem že precej drugi dan z roko lažje gibala, ki se mi je tudi ozdravila. Zatorej preserčna zahvala naši ljubi Gospej presv. Jezusovega Serca!

V Ljubljani, 30. aprila 1876.

Frančiška Križnar.

Št. 3. Prosim, naj naznani „Danica“ mojo serčno zahvalo naši ljubi Gospej presv. Serca za zdravje moje ljube matere in mojega brata. Mati moja so bili kar nanaglo tako zboleli, da so bili kot mrtvi, nobeden ni mislil, da bi bili še kdaj zdravi. Vsa prestrašena sem jim že klicala presveti imeni in sem mislila, zdaj bodo sklenili. Naenkrat mi je prišla na misel „Gospa presv. Serca“, ki mi je že tolikrat pomagala, da ne morem popisati; začela sem jo klicati na pomoč in ni bilo četrte ure, mati so se zbudili — iz smerti tako rekoč. To je čudo, ki ga ne bom nikoli pozabila. Čez malo časa so ozdraveli.

Tudi brat je bil v strašni nevarnosti. Bil je natekel, ter po nesreči bil tako ranjen na glavi, da mu ni zdravnik veliko upal, ko mu je rane šival, in ko so se mu začele gnojiti, mu je bilo tako hudo, da se je že

mešal; toliko mu je manjkalo, kot je ena nitka, pa bi bila smert, ali pa bi bil zmešan; nisem še vidila človeka v takih bolečinah; vsa človeška pomoč je bila zaastonj: zatečem se k naši ljubi Gospej, začnem devetdnevno opravljati, in — bratu je bilo kmalo boljše; zdaj je popolnoma zdrav.

Tudi zastran družega brata in potolaženja velikega in silno nevarnega razpirtja in sem enako naglo in nepričakovano pomoč po Naši ljubi Gospej presv. Serca dosegla. Bodi za vse izrečena naj serčniši zahvala.

Prošnje.

Št. 1. Že je minulo 10 lét, kar me tare prav težavna bolezen v glavi. Vse svoje zaupanje stavim v tej veliki potrebi v pomoč Božjo na prošnje naše ljube Gospé presv. Serca in na priprošnje bratovšine. Toraj se obernem do vas, mile sestrice in bratje te lepe družbe, s priserčno prošnjo, oh prosite tudi vi, posebno ta mesec, Njo, ki je zdravje bolnih, prosite jo z menoj, da, ako je volja Božja, po njeni priprošnji zadobim ljubo zdravje!

V Ljubljani 1. maja 1876.

H.

Št. 2. Prežalostna sestra prosi in priporoča v molitev vsem bratom in sestram naše ljube Gospé presv. Serca svojega brata, ki lahkomišleč hiti v pogubljenje, da bi mu ona ne odtegnila matrne pomoči, in mu sprosila spoznanje in spreobrnjenje.

N. N.

Št. 3. Posebno se v molitev priporoča terdovratni, brezvestni oče R., da bi se, o Marija, pribežališe grešnikov, milostljivo ozerla nanj! Tolažnica žalostnih, pripelji nedolžnim otrokom zgubljenega očeta! Pomočnica kristjanov, pomagaj nam, ki k Tebi pribežimo, in reši dušo od vezi peklenkega satana! Vedno hočemo Te slaviti in častiti. (Op. Osebnost pisanje, ki te verstice spremlja, je tako, da bi človeku serce pretergalo! To je vendar prestrašno, kakošne živine so ljudje, kadar zapusté pot sv. vere in Božjih zapoved! Naj bode torej ta nesrečni oče vsega milovanja vredne družine prav živo priporočen v molitev družnikov naše bratovšine. Mesec majnik mora kaj posebnega sadu obroditi. Vr.)

Št. 4. Priporočim v bratovske molitve nekega v službi Božji zelo zanemarjenega človeka, da bi mu Marija sosebno sedaj v majniku sprosila od Boga bolj živo vero in več gorečnost.

R.

Št. 5. Dva brata v veliki dušni nevarnosti in v telesnih britkostih še z drugo osebo v dušnih potrebah so bratovšini Naše ljube Gospé presv. Serca serčno priporočeni.

Št. 6. Prosim, priporočite me udom bratovšine Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca, da bi me pustila bolezen, ki me že več časa nadleguje in mi brani, da ne morem stopiti v poklic, ki, kakor vidim, neodtegljivo pred menoj stoji. Naj se zgodi Božja volja. Obljubim naznaniti, kadar mi bo pomagano.

Na Dolenjskem, 30. aprila.

J. I.

Št. 7. Mladeneč, ud družbe Naše ljube Gospé presv. Serca, ki že dolgo časa hrepeni po samostanskem življenju, se priporoča vaim bratom in sestram omenjene družbe v molitev, da bi mu po Mariji sprosili milost pri Bogu, izpolnjenje njegovih želj.

Št. 8. Nekteri ločeni bratje na Koroškem, da bi se zedinili s sv. Cerkvijo, ktero so zapustili njih očetje, naj bodo naši bratovšini prav posebno priporočeni v vse molitve, dobre dela in ss. maše. (Glej v današnjem listu dopis „iz Koroškega“.)

Listek za raznoterosti.

Koledar za naslednji teden.

Veliki traven. — Majnik.

7. Nedelja III po veliki noči. Evangelij: „Še malo in me ne bote vidili“. (Jan. 16.) — *Varstvo sv. Jožefa*, ženina Marije Device. — Sv. Stanislav, škof sprič. v Krakovem na Poljskem, je bil od hudobnega kralja Boleslava II pred altarjem umorjen l. 1079. — Sv. *Flavija Domitila*, Rimljanka cesarskega stanu, devica in sprič., je bila pod cesarjem Domicijanom iz Rima pregnana, in pod cesarjem Trajanom v Taracini, kjer je veliko malikovalcev z naukom in s čudeži spreobrnila, z dvema tovaršicami Evfrozino in Teodoro v stanici sežgana. Nje praznik se obhaja 12. maja.

8. Ponedeljek. *Prikazen sv. Mihela*, vélicege angelja na gori Gargani na Neapolitanskem l. 520, kjer bila njemu na čast lepa cerkev zidana. — Sv. Viktor, vojak in sprič., je bil na povelje cesarja Maksimijana po mnogih strahovitih mukah v Milanu ob glavo djan l. 303, ker ni hotel malikom darovati. — Sv. Bernard, brat v dominikanskem samostanu in dva njegova po-božna dečka, ki so vsi v praznik vnebohoda Gospodovega po dokončani službi Božji umerli 8. maja l. 1265. Danes je polna luna ob 10. uri 50. m. zjutraj.

9. Torek. Sv. Gregorij Nazijanski, škof spozn., cerkveni učenik, imenovan „Bogoslovec“. † 390. — Sv. Herma v Rimu, ki se ga sv. apostelj Pavel spominja v svojem listu do Rimljanov 16, 14.

10. Sreda. Sv. Antonin, nadškof spozn. v Florenci na Laškem. † 1459. — Sv. Izidor, kmet v Matritu na Španjskem, sloveč s čednostmi in čudeži. † 1170. — Sv. Job, silno bogat pastirski knez in glavav v deželi „Hus“. (Gl. popis v Dan. lansk. l. List 19.)

11. Četertek. Sv. Sigismund (Žiga), v rimskem koledarji 1. maj., sprič., kralj v Burgundiji, je delal ostro pokoro, ker je bil po vednem draženji svoje druge žene ukazal svojega sina Sigerika umoriti. † l. 524. — Sv. Mamert, škof v Vieni na Francoškem, je ob protivni nadlogi ukazal očitne molitve — procesije — tri dni pred Kristusovim vnebohodom; to šego je po tem sprejela vesoljna katoliška Cerkev. † l. 477.

12. Petek. Sv. Pankracij in ss. Nerej, Ahilej in Flavija Domitila, sprič. (Beri mično zgodbo teh svetnikov v „Danici“ predlansk. l. List 19.) — Sv. Dionizij, sprič., stric sv. Pankracija. — Sv. German, patrijarh v Carigradu, je z apostoljsko serčnostjo svaril cesarja Leona Izavra, ko je bil ukazal vse svete podobe zatreti. † l. 733.

13. Sabota. Sv. Servacij, škof cerkve Tungrenske pri Urehtu na Nizozemskem (Niderlande), se je z vso svojo močjo zoperstavljaval arijancem. † l. 384. — Sv. Janez s priimkom „Molčeči“, je bil že v svojem 28. letu na Armenskem za škofa posvečen, pa je iz prevelikega strahu tolike časti zbežal v pušavo k sv. Sabu, in mu ni povedal, da je posvečeni škof. Saba je zahteval od njega, da naj se dá mašnika posvetiti. V tej zadregi mu je Janez razodel, da je posvečen škof, in da je le zato k njemu pribežal, ker se je take in tolike časti nevrednega štel zavoljo svojih grehov. † 559, star 104 lét.

Nil, knezoškof Ljubljanski dr. Janez Zl. Pogačar so se v soboto zvečer pripeljali iz Vipavske doline na obiskovanje k našemu prevzvišenemu nadškofu v Gorico, in ostali so do ponedeljka. Ta dan so se odpeljali okoli dveh popoldne, spremljani od preč. nadškofa in še nekaterih drugih duhovnov, nazaj proti Vipavi.

V Terstu bodo Šmarnice skorej po vsih cerkvah. Pri Mariji Pomočnici (starem sv. Antonu) bo vsak dan opoldne sv. maša, zvečer ob šestih laška pridiga, rožni venec in blagoslov. — Skorej enako bode v cerkvi jezuitovski. — Pri novem sv. Antonu so šmarniške pridige prevzeli veči del vnanji redovniki. — Pri sv. Jakopu bodo opravljali vse domači gospodje. — Pri oo. kapucinih letos ne bo Šmarnic; namesto tega pa bode po škofovem dovoljenji mesca rožnika (junija) vstanovljeno opravilo presv. Serca Jezusovega, ter bode vsak dan pridiga z drugimi opravili.

Preč. g. Ferd. Staydaher, častni korar in prof. veroznanstva na teržaški gimnaziji, je dobil privoljenje na šest mesecev v pokoj se podati. Namestoval ga bo gosp. mestni kaplan Jan. Legat.

V Gorici se obhaja Marijin mesec (šmarnice) tako-le: V stolni cerkvi vsaki dan popoldne o poli šestih v italijanskem jeziku (P. M. Tomazetič, S. J.); v mestni fari sv. Ignacija vsaki dan o poli šestih popoldne v italijanskem (župnik Kumar), zjutraj ob petih pa v slovenskem jeziku (kaplan Fr. Vidic). Povsod se prav pridno vdeležujejo verni tega lepega opravila.

Duhovske spremembe.

V Goriški nadškofiji: Č. g. Marko Vales, vikar v Štverjanu, je prestavljen na novi vikarijat v Osek. — Č. g. Janez K. Komár, kaplan v Flumicelu, dobil je prvi beneficijat Cecotti v fari Mereanski. — Č. g. Anton Červ, kurat v Ročah, gre začasno v pokoj. — Umerli so: Č. g. Jožef Pavlin, duhoven v pokoji v Korminu, in č. P. Julij Zileri iz družbe Jezusove v Gorici. R. I. P.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Mat. Marolt je dobil farno Topliško in Doberniče so razpisane 14. aprila. Č. g. Jan. Toman, mestni kaplan pri sv. novem Antonu v Terstu, je dobil duhovnijo Čeruško. Duhovnija pri sv. Jakopu ob Savi je razpisana 3. majnika. Č. g. Juri Rozman, kaplan na Igu, je dobil Rakitno. Č. g. Jan. Križe gre v pokoj, in duhovnija Moravska je razpisana 3. t. m.; duhovnija Janška pa enako 24. aprila. Č. g. Jan. Berlic pride iz Srednje vasi na Boh. za beneficijata v Kropo, in č. g. Jož. Erker, knezoškofov domači kaplan, za stolnega kaplana v Ljubljani.

Dobretni darovi.

Za napravo neozdravljivih v Ljubljani: Prejel gosp. K. Heidrich: od preč. g. kan. P. U. v drugo 20 gl.; — od preč. g. kan. J. H. v drugo 5 gl. — Prejelo vredništvo: L. Ravnik 1 gl. — Neimenovan z Gorenjskega 5 gl. — Spoštovani oče Matija Zupan za Novakovo hišo v Smokuči 5 gl. in sin prof. č. g. Tomaž Zupan 10 gl. (Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

Č. g. Ant. L-k v Maria Rast: Zbirke za sveto deželo došle.